

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtek - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej. Za iznosom 1200 din oziroma 4 amer. dolarje - TEKOČI RAČUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu štev. 606-70/3-24

Stev. 12 (470)

LETNO X.

NOVO MESTO, 26. MARCA 1959

UREJUJE uredniški odbor -- Odgovorni urednik Tone Gošnik - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30 - Poštni predel Novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave št. 127 - Nenaročenih kopisov in fotografij ne vracamo - TISKA Casopisno podjetje - Slovenski poročevalci v Ljubljani

Na II. terenu v Novem mestu je kandidacijska komisija predlagala 4 kandidata, izmed katerih bodo volivci tega terena 12. aprila izvolili 2 odbornika za nov občinski ljudski odbor. Tu kandidirajo: Miha Počvina, Ludvik Golob, Mara Sajevic in Karlo Cigoj.

Podružnice socialnih delavcev

nova oblika socialne pomoči državljanom

Pri OLO-tajništvu za zdravstvo in socialno varstvo v Novem mestu, že dela iniciativni odbor za ustavnitev podružnic socialnih delavcev. Predvideno je, da bodo ustavnitelji podružnic socialnih delavcev. Če se bo pokazala potreba, jih bodo kasneje ustavovili še v kakem drugem kraju.

V soboto: brigadirski večer

28. marca ob 19. uri bo na Rečevjem hribu nad tovarno Novoles ob tabornem ognju brigadirski večer s kulturnim spredrom. Na slavju bo podcenjen srednješolski brigadi Jožeta Slaka-Silva Red dela II. stopnje za uspehe, dosežene pri delu na avtocesti v letu 1958.

Pridite!

Iniciativni odbor bo tudi še po ustanovitvi podružnic kot koordinacijski odbor povezoval delo le-teh z Društvom socialnih delavcev LRS v Ljubljani. Člani sekretarijata društva bodo tudi z osebnim stiskom po terenu pomagali pri pripravah za ustavnore občne zbirke podružnic.

Član društva ozroma podružnic je lahko vsak, ki se poškoduje ali pa prostovoljno ukvarja s socialnim delom. Delo socialnih delavcev pa je urejevanje odnosov med osebnimi, ki so potrebne posebej socialnega varstva, in družbo v kateri živi ter obratno. Socialni delavec pri posveti pomaga otrokom, ki so socialno, zdravstveno ali vzgojeno ogroženi, tako da jim priskrbi stipendijo, letovanje, stanovanje. Pri notranji upravi, sodstvu in v vzgojnopolobljevalnimi domovih proučuje vročekriminala, predvsem mladinskega, in na podlagi izsledkov pomaga najti tei mladini pravo pot v življenju. Vse oblike dela socialnih delavcev ne moremo

nasteti, ker je socialnih problemov veliko.

Društvo socialnih delavcev LRS ima do sedaj podružnici samo v Celju in Gorici, ustavnitelja pa jih pa vseh večjih krajih Slovenije. Inicijativni odbor v Novem mestu je že dobil nekaj pristopnih izjav iz raznih krajev svojega področja, nekaj jih pa se čaka, nakar bo začel ustavarjati podružnice. Te bodo delale v povezavi s sveti za zdravstvo in socialno varstvo pri občinah in tajništvu za zdravstvo in socialno varstvo pri OLO Novo mesto.

Na Lisiči: šele 4. julija!

Kot smo zvedeli, je Občinski komite ZK v Šentjurci sklenil, da se dan proslave na Lisiči, ki naj bi bil 1. maja, prestavi na 4. julij, na Dan borincev. Do 1. maja nikakor ne bi uspel zgraditi dovozne poti, ki bo to lepo planinskog postojanko odprla še širšemu krogu ljubiteljev planin. Na Lisiči je bil v 1. 1940 tovarš Tito, ki je imel tam važen sestanek.

Osebna odgovornost odbornikov

POGOJ ZA KOLEKTIVNO ODGOVORNOST OBHEM OBČINSKIH ZBOROV

»Skrbeli bomo za pravilen razvoj vseh panog gospodarstva v občini. To bomo skušali dosegči z dvigom proizvodnje, s povečanjem delovne storilnosti, s polnim izkorisčanjem vseh zmogljivosti in z doslednim plačevanjem po učinku dela. Pri tem bomo skušali zmanjšati že zaposlene delovno silo, predvsem pa pričakujemo, da bodo pri uresničevanju maloprej našteči naši nalog najprej odpadli vsi nezdravi elementi, ki so se v proizvodnji.

Vzporedno s tem bomo razvijali družbeno raven. To nalogu bomo uresničevali predvsem v Novem mestu, saj so tu potrebe najbolj pereče. Ne bomo seveda pozabili na podreženske središča. Gradili bomo vzporedno z novim proračunskim sistemom, namreč tako, da občina nudi svoja sredstva le kot dodatno pomoč k onim, ki jih je podreže, kjer gradimo, zbralo v skladu s svojimi gospodarskimi možnostmi.«

Tako nam je odgovarjal predsednik novomeškega občinskega ljudskega odbora tovarš Maks Vale, ko smo mu zastavili nekaj vprašanj pred pomembnim dogodkom - volitvami novega občinskega odbora. Vprašanje je bilo: premaši, kje je presta premaši, prisluhnite raje njegovem odgovoru.

»Na podeželju, je nadaljeval tovarš Vale, bomo v okviru družbenega ravna gradili predvsem vodovode, razne male asanacije, vaške vodnjake, elektrificirali in podobno.

PРЕД INDUSTRIJSKA OBČINA, ZDAJ POL NA POL!

S priključitvijo straškega in Šentjurškega področja se je gospodarski sestav nove občine močno izpremenil. Iz prej izrazito industrijske občine smo danes po kmetiji poi industrijska občina. To pomeni, da kmetiji korak nazaj v gospodarskem pogledu, vendar brez hujšin

skih trgov. Kmetijska proizvodnja se že povečuje in se bo še naprej z vsemi ukrepi, ki jih izvajamo že od lani: nova sortna semena, optimalna agrotehnika, uvažanje mehanizacije, zaščitna služba in podobno. O kmetijstvu zadnje čase mnogo govorimo. Ugotovili smo že, da družbene organizacije niso iz-

da je to pomembna naloga zobra projavljajcev.

POTREBNI SO VZGLEDI!

Se besed o kmetijskih potrebnih družbenega sektora. Številni razlogi: majhna posestva ne morejo sodelovati na investicijskih natečajih, ne morejo dovolj uporabljati mehanizacije in strokovnih kadrov, ter podobno govorje za združevanje majhnih posestev. Razen tega so malo posestva pri dosedanjem načinu dela bila prej vzgled slabega kmetijstva, ter podobno govorimo. Razmišljali smo že o združitvi teh posestev in o tem tudi že razpravljali na eni izmed sej. Do zdaj je bila glavna ovira dejstvo, da moramo vprašanje reševati v okrajnem merilu.

O DVEH STOLČKIH

Omenil sem že, da je naša občina poj industrijskih in potrebnih družbenega sektora. Številni razlogi: majhna posestva ne morejo sodelovati na investicijskih natečajih, ne morejo dovolj uporabljati mehanizacije in strokovnih kadrov, ter podobno govorje za združevanje majhnih posestev. Razen tega so malo posestva pri dosedanjem načinu dela bila prej vzgled slabega kmetijstva, ter podobno govorimo. Razmišljali smo že o združitvi teh posestev in o tem tudi že razpravljali na eni izmed sej. Do zdaj je bila glavna ovira dejstvo, da moramo vprašanje reševati v okrajnem merilu.

KRAJEVNI URADI

Nova občina je teritorialno zelo obsežna, zato bodo moralni imeti več stikov s svojimi volivci, več čut odgovornosti v sebi in kar največ pobude za reševanje vprašanj v okviru možnosti svojega področja. Volivci v novi združeni občini se bodo moralni bolj navezati na krajevne urade in odbore in skušati tam reševati vse svoje težave. Sodelovanje volivcev, družbenih organizacij in organizacij v oblasti je edino zagotovilo za uspešno rešitev velikih nalog, ki so pred združeno novoobčino...« je izjavil predsednik OLO Maks Vale, ko smo ga prosili za predvolilni posmek.

polnilne vseh nalog v prizadetvah za preobrazbo vasi in povečanje kmetijske proizvodnje. Sicer nam preti nevarnost, da se bomo oddaljili od volivcev. Krajevni uradi bodo moralni razen že ustaljenih administrativnih dolžnosti, kot so izdajanje živilskih potnih listov, matična služba in podobno, opravljati še vrsto ostalih. Predvsem naj bo krajevni urad na svojem področju prav predstavnik občine in ne zaprt (Nadaljevanje na 2. strani)

Razveseljiva živahnost

Zanimivo je listanje po željih podružnic priporočil občini, ki so v prvem mesecu tekmovanja že veliko naredili. No, naj tudi jaz tu natresem nekaj njihovih uspehov. Pionir odred »Crni rudarjev« v Šentjurju je naredil za 26 krmilnic ter jih razdelil kar 26 krmilnic ter jih razdelil po sadovnjakih. Še žep v tekmovanosti, poguma in požiralnost, saj večina dela v kaj skromnih razmerah, le redki v lastnih delavnicah ali sobah, večina v šolskih razredih s tremi izmenami... Ce zberevamo vse te prijave, ugotovimo, da tekmujejo iz občine Brežice. Po prijavih le 4 odred, iz Črnomnika le eden, iz ObLO Videm-Krško 12 odredov, iz Metlike 6 odredov, novomeška občina je prijavila kar 20 odredov.

Pionirji — mladi tehnički tekmujejo

pitljive krmilnice in obešalnice iz pletené žice. Tudi odred »Ivo Lola-Ribar« v Brestanicah je bil pridobil. Ustanovil je krožek za obdelavo kovin in foto krožek; razen tega je v mizarškem izdelovalstvu kar 26 krmilnic ter jih razdelil po sadovnjakih. Še žep v tekmovanosti, poguma in požiralnost, saj večina dela v kaj skromnih razmerah, le redki v lastnih delavnicah ali sobah, večina v šolskih razredih s tremi izmenami... Ce zberevamo vse te prijave, ugotovimo, da tekmujejo iz občine Brežice. Po prijavih le 4 odred, iz Črnomnika le eden, iz ObLO Videm-Krško 12 odredov, iz Metlike 6 odredov, novomeška občina je prijavila kar 20 odredov.

Pionirji so sodelovali pri gradnji vodovoda in sedaj ga že napeljujejo v šolo. V krožku so si naredili že detektor, za Dan borenic žena pa so pri-

pravili lutkovni oder, v delavnici naredili delavno mizo, pravili nekaj poškodovanih stolov ter 40 let za linorez. Šentjurci so si nabavili nekaj orodja ter materiala za teh, potuk. Iz nekdajne trgovine si bodo uredili delavnico. Tudi pionirji iz novomeške občine so zelo pridni ter prizadetni, pa o njih prihodnjih, ko bodo naredili še več, kot so doslej.

Tako poteka II. okrajsko v republiško tekmovanje mladih tehnik-pionirjev. S tem slave najmlajši državljanji veliki jubilej naše Partije in SKOJ — z delom! — JTR —

V R E M E

ZA ČAS OD 27. MARCA DO 5. APRILA

Okoli 26. marca padavine z močno ohladitvijo, v nadaljnji poteku lepo vreme: sprva slana, pozneje toplo. Nekako od 4. aprila dalje padavine s ponovno ohladitvijo.

V. M.

posledic, ker je tudi kmetijstvo, s pravilnim gospodarjenjem seveda, donosna veja gospodarstva. Upam, da bomo zdaj laže reševali vprašanje naših živil-

pravili posebna darila. Iz pionirjev so naredili lopatice; razen tega večje tudi knjige in iz zaslužka so si nabavili nekaj orodja ter materiala za teh, potuk. Iz nekdajne trgovine si bodo uredili delavnico. Tudi pionirji iz novomeške občine so zelo pridni ter prizadetni, pa o njih prihodnjih, ko bodo naredili še več, kot so doslej.

Tako poteka II. okrajsko v republiško tekmovanje mladih tehnik-pionirjev. S tem slave najmlajši državljanji veliki jubilej naše Partije in SKOJ — z delom! — JTR —

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Za našo varnost in red

Približno enako stanje je pri civilni zaštiti. Nobena občina še nima uslužbenca, ki bi delal za civilno zaščito in požarno varnost. Mobilne enote civilne zaštite, so temu stanju primerno in ne ustrezajo več zahodov. Maticarji imajo preveč svojega dela in se ne utegnijo ukvarjati z vprašanjem civilne zaštite in požarne varnosti. Mobilne enote civilne zaštite nimajo primerne opreme, skladistič zanje in kabinetov. Lani sta bila v Dolenjskih Toplicah dva enajstindvema tečaja za vodstvo civilne zaštite in industrijske zaštite. Osemnajst pripadnikov civilne zaštite iz vseh občin in šestindvajset pripadnikov industrijske zaštite iz industrijskih podjetij v okraju je na obrežnih tečajih pridobilo dragoceno znanje in praktično izkušnje za delo na tem področju. V industrijski zaštiti je stanje mnogo boljše. Lani so bili po industrijskih podjetjih ustavljani novi odberi in ustvarjena evidenca pripadnikov industrijskih mobilnih enot. Organi delavskega upravljanja bodo moralni posvetiti temu vprašanju več pozornosti.

Razen tega je opaziti nerazumevanje upravnih organov pri določanju proračunskih sredstev za potrebe požarne varnosti in civilne zaštite. Večina

odobrenih proračunskih sredstev ne zadošča niti za vzdrževanje obrežnih služb.

POŽARNA VARNOST

V letu 1958 je bilo vsega 106 požarov. V 24 primerih je povzročil požar malomarnost, v 14 primerih so bile krive gradbene pomanjkljivosti, v osemih primerih slabe električne napeljave, enkrat pa je povzročila požar železniška lokomotiva, enkrat parni valjar na cesti, šesnač požarov je povzročila strela, 22-krat je bil ogenj namenoma podtaknjen, 19 požarov so povzročili mladoljetni otroci pri igri z vžigalicami, enkrat je prišlo do samovzročja in devetkrat je bil vrok požara neznani. Vsi našti požari so povzročili lani 43 milijonov 225 tisoč dinarjev škode. Od tega je bilo v socialističnem sektorju lastništva 10 milijonov 262 tisoč dinarjev, v zasebnem pa 32 milijonov 935 tisoč dinarjev škode.

uredi neprevidnosti — 300 tisočakov škode

Ni še dolgo tega, ko je I. J., star 49 let, doma iz Stranske vase pri Semiču, odvrgel na dvorišču Pečarjevega posestvu vžigalice, s katero si je malo prepričal cigaret. V bližini je stal 200-literski bencinski sod, iz katerega so nekaj minut prej točili benzino. Takoj je nastal manjši požar, ki se je razširil še v pôdstrešje gospodarskega poslopja. Zgoraj je živilska krmna; škoda je približno 300.000 dinarjev.

Tudi v rokah odraslih je pogušala vžigalica lahko zelo nevarna. Kadeti so povzročili že prenake na nesrečo in tudi I. J. je zdaj med njimi.

»V Kandidiji gori!«

V soboto, 21. marca, je prišlo do požara v Novem mestu na Trdnovi cesti 2. V stanovanju Francu Lukšiču se je v drugem nadstropju zgradbe vnela omara in v njej perlo — zaradi velike vročine pa tudi heraklita stena med Lukšičevim in Pečarjevim stanovanjem. Zgradba je last KGP Novo mesto in je v zavarovanju. Škoda še ni ocenjena, pravzrok požara pa bo ugotovila strokovna komisija.

Vžigalice v otroških rokah — ogenj v gozdru

Komaj smo pred dnevi poročali o otroku, ki je zanetil požar, moramo svariti starče in učitelje, da lahko postanejo vžigalice v rokah otrok zelo neverne. 8. marca po pooldne so se vrátili otroci iz Šole v Vidm-Krščem. Med njimi je bil tudi 9-letni N. N., ki je skupno z ostalimi trgal ob cesti preprosto in jo zaigral. Prapropt je bila suha in je vžigala: ogenj se je hitro razširil, tako da je pogorelo približno 40 arov gozda. Ogenj so pogasili domačini iz Gunt in krški gasilci. V gozdu sicer ni nastala velika škoda, kjer so les pred dvema letoma izsekali. Lahko pa bi vendarje nastala ogromna škoda.

Vreme je suho in vsak gozdni požar je lahko usoden! Starši, učitelji: še in še opozorjajte otroke, da sie z ognjem in vžigalicami ne smejte igrati!

Ugodno prodamo:

12 ZVOČNIKOV

3-5 W.

3 MIKROFONE,

OJAČEVALEC

Philips 40 W.

OJAČEVALEC

Radio Ind.

Zagreb 50 W.

Interessenti naj se javijo v

TEKSTILNI TOVARNI

NOVOTEKS

NOVO MESTO

AVTOBUSNI VOZNI RED

na avtobusni progi Novo mesto-Vinica

Za boljšo povezavo prebivalcev Sinjega vrha in okolišnih vasi z Vinico, Črnomiljem, Metliko in Novim mestom spremjam dosedanje avtobusni vozni red na avtobusni progi NOVO MESTO—VINICA s 1. aprila 1959

1	2	3	1	2	3
14.00	Odh.	NOVO MESTO	Pr.	8.25	
* 15.10	Pr.		Odh.	7.15	
15.15	Odh.	METLICA	Pr.	7.10	
15.45	Pr.		Odh.	6.45	
15.50	Odh.	ČRНОМЕЛЈ	Pr.	6.40	
16.25	Pr.	VINICA	Odh.	6.05	
16.30	5.10	Odh.	VINICA	Pr. 6.00	17.25
16.55	5.30	Pr.	SINI VRH	Odh. 5.35	17.00

Opombe: * pomeni: avtobus ima v Metliki zvezlo za avtobus za Karlovac

1 Avtobus obratuje samo ob četrtekih od 1. IV. do 1. XI.

2 Avtobus obratuje vsak dan

Dosedanja zveza z vlaškom v Crnomilju s tem avtobusom odpade. Potnik, ki potujez z vlaškom: poslužuje se avtobusa z odhodom iz Crnomilja za Vinico ob 17.55 urui.

TOVORNI IN AVTOBUSNI PROMET
»GORJANC«
Novo mesto

OB STIRIDESLETNICI KOMUNISTIČNE PARTIJE JUGOSLAVIJE

REVOLUCIONARNO GIBANJE NA DOLENSKEM V LETIH 1918 DO 1941

FRANCÉK SAJE

Imeli smo protestni obvod z rdečo zastavo skozi mesto na kolodvor. Z njim smo pokazali, da je ves kočevski proletariat na pravilno eno fronto proti buržoaziji in sramotni vladni.

V stavki so tudi lesni delavec in imamo vse kmete za seboj.

23. aprila so se stavkujoči železničarji in rudarji ob 14.30 uključili prepovedi zborovanj zbrali pred šolskim poslopjem v Kočevju. Komunisti in na njihov pritisk tudi nekateri socialni demokrati so delavcem pojasnjevali potek stavke. Po ohranjenem poročilu tajnika okrajskega glavarstva Alojzija Maršiča so železničarji naglašali, da ne priznavajo ne glavarstva, ne občinstva in beograjske vlade, ampak da je za njih edini merodajni faktor, kačerega moramo ubogati, naš sovjet v Ljubljani. O borbenosti delavcev pa je poročal:

„Dasiravno je zelo deževalo, je bilo vendar vžic temu veliko poslušalcev in poslušalk... in njihovim izvajanjem pritrjevali...“

Govornikom si nisem upal ugovarjati ali besede odvezeti oziroma razpustiti, ker sem se bal, da ne bi prišlo do hudih izgredov, ker ni bilo navzočih zadostno število oziroma.

Ker je 23. aprila pripeljal iz Ljubljane prvi vlak v Kočevje, so železničarji in rudarji nato razdrili na kočevski postaji tovorni vlak in vagonje. Zjutraj 24. aprila pa so med Staro cerkvijo in Lipovcem pretrgali železniško in poštno brzjavno žico, s čimer so preprečili nadaljnje pošiljanje vlakov iz Ljubljane v Kočevje.

Nedeljo, 25. aprila, je stavkovni odbor zopet klubjupreprečil sklical shod pred

ljudsko šolo. Začel se je ob pol 10. uri pod

vodstvom Antona Kinga, komunističnega predsednika Unije rudarjev. Po oceni v potročilu okrajskega komisarja Maršiča je množica štela okrog 2000 rudarjev in kmetov iz sosednjih občin. Govorniki so tudi potoglašali, da ne priznavajo nikake buržoazne oblasti, ampak le »naš sovjetski organizaciji«. Tajnik Unije rudarjev Alojz Novak je poročal o potoku stavke v drugih krajih in pobjal neresnične govorce. Za njim je govoril kmet Mohar iz Dolenja vasi, rudo Ivan Erker in kmet Alojzij Rebić iz Dolenje vasi.

26. aprila je v Kočevje zopet pripeljal vlak iz Ljubljane, ki ga je ščitilo močno vojaško spremstvo.

Sole 27. aprila je orožništvo v Kočevju dobilo vojaško okrepitev, da se je upalo začeti z aretacijami. Žandarji so zaprli prve tri aretacije.

Ko je dežurni rudar pri sirenih zvezdel za aretacije, je okrog 14. ure zavrel siren, kar je bil dogovoren znak za primer nevarnosti. Kmalu se je zbrala množica stavkujočih rudarjev. King jim je sporol velest o aretacijah in jih vprašal, ali se hčajo vrnilti na delo, ali pa nadaljevati stavko. Odločili so se za nadaljevanje stavke.

Na piski siren so se začeli zbirati tudi kmetje iz bližnjih in tudi oddaljenejših vasi okrog Kočevja. V skupinah so pes in vozovi hiteli v Kočevje. Nekateri so se sedaj vzel tudi učitelji. Na koncu so se zbrali v mestu, da so učitelji in žandarji s silo osvobodili svojih zaprtih tovarn. Še 2. maja poslalo vse aretirane, ki so bili bilo bilo 200, v zaporedju v hotel Trinajst v Novem mestu.

Na piski siren so se vrnili na domove.

Ko je britanski ministriški predsednik Macmillan pred nekaj tedni obiskal Sovjetsko zvezo, so ga v glavnem spremljajo dobre želje britanske javnosti, Skrajšati vsi njegovi zavezniki so več ali manj prisotovali njegov poti v Moskvo. Uradni Bonn ni niti misil, na kakšen »odmik« v Srednji Evropi, Pariz se je kuhal, ker je tako in tako preprčan, da mu ZDA in Velika Britanija ne prispevajo tistega pomena, ki mu gre, ameriška vlada pa takrat še ni hotela slišati o kakšni konferenci na najvišji ravni.

Ta izjava, ki jo je Dulles pozneje sicer

ga zagovornika, vse kaže, da je starši kanceler le preveč tog, da bi se znali prilagoditi novim časom in spremenjenim razmeram.

Seveda se Eisenhower in Macmillan zavedata, da utegneta Bonn in Pariz povzročati težave. Toda večina opozovalcev meni, da se bo moral Adenauer naposled le ukloniti. Brez svojih zaveznikov ne more voditi nobene učinkovite politike. Ostane mu morda še ena pot, ki pa je najmanj verjetna: neposredna pogajanja z Rusi. Toda v tem primeru bi moral

starši kanceler še bolj popuščati. Bolje je imeti na svoji strani zaveznike, čeprav so ti postalni »nezvesti«.

Počakati bo treba na konec razgovorov med Eisenhowerm in Macmillanom, preden bo mogoče izreči približno sodbo o tem, kako se bo položaj zasukal. Toda že zdaj je mogoče domnevati, da je Macmillan kot pobornik prozne politike do Sovjetske zveze v precejšnjem meri uspel. Da si je s tem nabral političnega kapitala pred parlamentarnimi volitvami v Veliki Britaniji, je svet postranskega pomena. Ni pa postranskega pomena dejstvo, da se zahod le zganil in skuša zdaj sestaviti konstrukтивni načrt kot odgovor na ruske predloge, ne pa da samo vplije »Berlinu ne damo!«

Zahod se pripravlja

milij, je povzročila velik preplah v Bonnu. Dotlej je namešč Zahod kot en mož zagovarjal bonnsko stališče »svobodne volitve ali nič«. Toda prište so še hujše reči za Bonn: Macmillanova pot v Moskvo, Hruščev v Vzhodni Nemčiji, voditelj socialističnega demokrata Ollenhauer pri Hruščevu, socialistična demokrata Schmid in Erler v Moskvi in naposled — socialistično demokratična načrt za začetek reševanja, ki med drugim določa »odmik« v Srednji Evropi in zdrževanje s konfederacijo med obema Nemčijama. Najhujše pa je v tem, da je Macmillan kot pobornik prozne politike do Sovjetske zveze v precejšnjem meri uspel.

Da si je s tem nabral političnega kapitala pred parlamentarnimi volitvami v Veliki Britaniji, je svet postranskega pomena. Ni pa postranskega pomena dejstvo, da se zahod le zganil in skuša zdaj sestaviti konstrukтивni načrt kot odgovor na ruske predloge, ne pa da samo vplije »Berlinu ne damo!«

Osebna odgovornost obeh občinskih zborov

pogoj za kolektivno odgovornost obeh občinskih zborov

(Nadaljevanje s 1. strani)
v ozek administrativni okvir. Na krajevnem uradu mora državljani dobiti vsa navodila, tam naj mu uslužbenec napiše prošnjo in tudi posreduje njeno rešitev iz občine. Občani s podjetja naj se zatekajo na občino v zelo nujnih primerih in šele nato, ko so se prej že posvetovali na krajevnem uradu.

KRAJEVNI ODBORI DOBE
TUDI VEČJO MATERIALNO
POMOC

Krajevni odbor ne bodo razvijali le komunalne dejavnosti, temveč bodo moralni zaščitniki v družbenem življenju na vasi in z njim dobesedno zrasti. Postavljati bodo moralni vsklajevale želite in potrebujejo vlastne poslovne sredstva, ki jih bodo finančili organizacije, s katerimi se bodo razvijali v občini. Krajevni odbor bomo nameravali graditi šolo, vodovod in podobno, bomo prenesli predvidena sredstva na krajevni odbor, ki bo nastopal kot upravičen gradnje. Moral bo skrbeti za primerno enostavno knjigovodstvo, iz katerega bo razvidno kam in kako so ta sredstva uporabljali, ker bodo finančili organizacije, s katerimi se bodo razvijali v občini. Knjigovodstvo je bilo nameravano uporabiti tudi pri melioracijskih delih in na župničnem polju. Krajevni odbori so sposobnejši mobilizirati razpoložljiva sredstva na področju, vstavljanju in uveljavljanju samoupravljanja.

Občinske ljudske knjižnice

Ljudske knjižnice v novomeškem okraju so večinoma sekcije prosvetnih društev in Svobod. Organizacijsko so vezane na občinske SSPD, v katerih imata SSPD odbornika, ki je odgovoren za knjižnice. Ljudske knjižnice nimajo svojih prostorov in opreme in so nameščene v učilnicah in društvenih sobah ter bolj životařijo kot uspevajo. Vzdržujejo se z izposojevalnimi od knjig in le redki so primeri, da prejemajo kakje dotacije. Knjižničarji so večinoma učitelji in opravljajo svoje delo vedinoma brezplačno. Med njimi so nekateri zelo prizadeti in imajo uspehe, čeprav nimajo dovolj sredstev za nabavo knjig. Ce pogledamo le nekaj podatkov, nam povedo, da bo nujno treba najti rešitev za oživljanje ljudskega knjižničarstva v okraju:

OBCINA VIDEM—KRŠKO: 6 ljudskih knjižnic s 3490 knjigami in 8200 izposojenih knjig.

METLIKA: 5 ljudskih knjižnic z 2050 knjigami (metliška 1200 knjig) in takozvana potujoča knjižnica z 800 knjigami.

NOVO MESTO: 22 ljudskih knjižnic.

TREBNJE: 5 ljudskih knjižnic (trebnjska ima 1700 knjig).

Ce pogledamo v vsaki občini skupno število knjig v ljudskih knjižnicah, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

OBCINA BREŽICE: 18 ljudskih knjižnic z 10965 knjigami. 16387 bralcev si je izposodo 28885 knjig za 206.606 dinarjev. Izmed 18 knjižničarjev jih je 13 učiteljev. Te knjižnice so imeli v 1. 1958 le 339 knjig prirastka.

OBCINA ČRNOMELJ: 7 ljudskih knjižnic in 10 solarških, ki opravljajo funkcijo ljudskih knjižnic, s 5700 knjigami. Prirastka z nakupi ni

Esperanto med vojaki

«Ci comenco estas mal-facila» — vsak začetek je težak, je rekel vojak Josip Pavlič po esperantsko, ko sem ga vprašal o tečaju tega mednarodnega jezika v vojaškem klubu novomeške garnizije.

«Ce bi se vsi učili tako, kakor se mi, bi svet v štirih mesecih postal esperanto», je rekel vojak Tomo Antonijević.

Vodja tega tečaja v vojaškem klubu je mladi komunist, desetar Vinko Zaležina, ki je bil dve leti predsednik Esperantskega društva v Mariboru. Vinko je zbral deset tovarišev. V prostem času jim prevaja slovenski učbenik

esperanta na srbohrvatski, da imajo njegovi tečajniki skripta za učenje. Prepričani so, da si bodo v predvidenih 60 urah ostvorili snov iz prve knjige »A«-tečaja.

Ko se bodo ti tečajniki — vojaki vrnili domov, si bodo lahko z dopisovanjem v esperantu našli prijateljev po vsem svetu in tih iskreno poučili o miroljubnih narodih svoje domovine.

Ta tečaj esperantskega jezika je spet nov korak dalje v delu našega vojaškega kluba, v enoti tovariša Livade.

Desetar R. Drobnjaković

Še o kmetijsko gospodarskih šolah

Po združitvi občin Šentjernej in Straža-Toplice z novomeško je v občini 8 kmetijsko-gospodarskih šol: v Novem mestu, Birčni vasi, Stopičah, Brusnicih, Mirni peči, Otočcu, v Šentjernej in Smarjeti. Od vseh teh delujejo le šola v Šentjernej, v kateri je 21 fantov in

V Leskovcu — šolska zadružna

Na popolni osnovni šoli v Leskovcu, ki jo obiskuje okrog 450 učencev, je izvenšolska dejavnost otrok precej živahnja. Za več let uspešno deluje klub mladih tehnikov z več krožki, mladi kulturniki in drugi.

Pred kratkim so začeli razpravljati na šolskem odboru, pionirskem svetu in s starši otrok, da bi ustavili šolsko zadružno. Mladi zadružniki bi gojili kunce, ukvarjali bi se pa tudi s sadjarstvom. Nekateri na ustavitev te zadruge gledajo z nezaupanjem, češ da ne bodo otroci tega dela resno opravljali. Uprava šole je že navezala stike s tovarnami, ki predelujejo začetje krzno, in je dobila od njih razne nasvetne. Vse kaže, da se bodo odločili za relo angorcev, čeprav se zavedajo, da so ti kunci najbolj obtutljivi.

S čistočo in nego hodoč do dokazati, da so tudi leskovski pionirji sposobni opravljati delo, ki zahteva veliko odgovornost. Čeprav imajo pri šoli precejšen prostor za sadovnjak, so kmetijski strokovnjaki odsvetovali sajenje sadnih dreves, ker je ta prostor preveč zamotvoren. Zato bi bilo potrebno najprej izpeljati drenao, kar bi pa zahtevalo preveč stroškov pa tudi časa. Zato bodo mladi zadružniki za sedaj gojili le kunce, ki jim bodo dali tudi prime-rem zaslužek.

Čeprav imajo že vse pripravljeno, se ne morejo odločiti za občni zbor zaradi tega, ker nimajo na razpolago dovolj denarja za dograditev hlevčev in nabavo plemenjakov. Vse kaže, da jim bo v kratkem prisločil na pomoč občinski odbor SZDL s primerno dobitjo ter jim tako da jamstvo za uspešno delo.

To je prvi polzikus ustavitev Šolske zadruge v občini Videm-Krško. Po uspešnem enoletnem delu se bodo tudi drugi šolski odbori in pionirski sveti navdušili za zadruge in jim sledili.

Strokovni kader, ki je potreben za vodenje zadruge, je na tej boji že na razpolago, saj so bili na zveznem in republiškem seminarju.

Mladina, ki bo sodelovala v zadruzi, bo pod strokovnim vodstvom izdelala hlevčke, verjetno po načrtih, ki jih predlagata revija »Zivljajte in tehnička«. Pri njihovem delu jim želimo čim več uspehov.

M.

bilo od 1. 1955 niti 100 knjig. Črnomalska ljudska knjižnica je nabavila v 1. 1958 le 8 novih knjig.

OBCINA VIDEV—KRŠKO: 6 ljudskih knjižnic s 3490 knjigami in 8200 izposojenih knjig.

METLIKA: 5 ljudskih knjižnic z 2050 knjigami (metliška 1200 knjig) in takozvana potujoča knjižnica z 800 knjigami.

NOVO MESTO: 22 ljudskih knjižnic.

TREBNJE: 5 ljudskih knjižnic (trebnjska ima 1700 knjig).

Ce pogledamo v vsaki občini skupno število knjig v ljudskih knjižnicah, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trdno osnovno knjižničarstvu, če bo občine razumele duh zakona in ustavile povsod občinske knjižnice, vidimo, da je vseh skupaj je že eno dobro knjižnico. Knjižnice so podobna druga drugi in imajo v večini primerov isti izbor knjig in pri nabavah kupujejo iste knjige, zato bi bila menjava knjig med knjižnicami zelo težavná.

Pripravlja se zakon o knjižnicah LRS. Ta zakon ne bo rešil materialnega problema vseh knjižnic, da pa bo trd

NA KONCU HODNIKA ...

(Naša reportaža)

Saj, če vozis dolenjača s tira 51, ti splošno niti treba čez angležarja,« se je razburil Kretnik. In všeč na trapecu ostro gledal v kot na drugi strani sobe. Kot bi hotel hipnotizirati! Motorovodja, sicer mogče maje zmeden od tega pogleda, pa je, vsaj na zunaj, ostal popolnoma miren:

»Kako da ne! Saj moraš zapeljati na prvega...«

Drvar je ležal na hrbtu in se neučorno igral s svojim trapecom. Vrtel ga je v levo in desno, da je obroček ostro toljal po kljuki.

»Na severem so ja samo trije angležarji! in če...«

»Pst, po Studentu gredo!«

Student

Med vrati so pritajeno zaškrpala kolesca podogovate bele mize. Kdor se je mogel, se je naslonil na komolec in celo Rudar se je ujal za trapec.

»O, madona! Ta prokleti kašelj...«

»Zdaj te pa bodo! se je bodrilo na gmehnih Stane.

»To ni nič, takole malenkost kar mimo grede napravijo!« se je izkušeno namrdnil Kretnik.

Spet so zavili kolesca in Student je z utrujenimi očmi tipal po stopu, kam ga pletejo. Desno, levo, desno:

ASEPTIČNI OPERACIJSKI PROSTORI

Na koncu hodnika je zajokal Otrok. Rudar se je spustil na blazino:

»So ga že...«

...In če prav vozis po prvem, ti ni treba čez angležarja!« nikakor ni hotel odnesati Kretnik.

Prokleti! Se dan all dva pri tejde debati, pa gremo lahko vse skupaj na izpit za ajzenponarje,« se je razhudil sicer mirni Drvar in zasukal svoj trapec tako sunkovito, da je udaril po črn pličevinski tabli. »Rudar, povej raje kako je bilo v Rusiji potem, ko so te zajeli...«

»Res, daj, povej nam!« so bili vsi takoj za to.

Rusija

In Rudar je že sedmč ali enajstek pričel nadaljevanje svojega stripa:

»Potem je pa pristopil k meni tisti kapitan in zarjur: DAVAJ CASI! In začel sem

sploh samo v zrak strejal. Puške ne primem nikoli več v roke!«

»Saj ti zdaj tudi ne bo treba. Boš dobil plavo knjižico na Vojskem odseku in nikoli več ti ne bo treba korakati. Taki, ki imajo samo pol želodca, so vse stalno nesposobni!«

Končno so nas Jugoslovane pobrali in odpeljali v Tulu blizu Moskve, kjer so nas vežball za tankiste. Dalj so nam svoje »T 34« in decembra 1944 smo odrajzali osvobojati domači kraje. Tako sem se v sovjetski uniformi prilepel domov...«

Zdaj so na prazno posteljo pri vrathu prideljali novega bolnika. Bi bled ko smrt:

»Kovač sem, od Zužemberka. Ob enajstih sem konja koval... potem sem pa kri bruhal...«

Kovač

»Ulkus ventrikul!« je strokovno menil Kretnik, ki je imel osnovno medicinsko latinsko že v učesih.

Kovač je še bolj prebledel:

»Pomagajte, pomagajte mi! Jo! kako mi je slab...«

Crna, lepljiva kri je bruhnila po mehkih obeh, po blazini...

»Nocoj bo po dolga noč!«

»Za Kovača mogoče zadnja...«

Spet je zajokal Otrok na koncu hodnika. Sestra pri Kovaču se je trudila, da bi mu kar najbolj olajšala bolečine. Zdravnica ob koncu postelje je dajala navodila:

»Transtužija... infuzija...«

Kaj ved, ni ujeti nihče razen sestre, čeprav so vsi pazljivo vleklj na ušesa. Prišla je še ena sestra. V živo na nogi sta potem Kovaču zapeljali vtoč iglo, na katero sta nataknili gumijasto cevko. Po cevki je iz steklenice začela teči v živo dragocena rdeča tekočina. KRI. Noga sta mu privedali na rob postelje. Kovač je nihal med zavestjo in nezavestjo ter pletel besede v nerazumljive stavke. Ne nadoma je zakrčal, da so se vse v sobi zdravili:

»Mamal! Potem se je za trenutek zavedel: »Zakaj sem pa privezan?« Sestra se je nagnila k njemu:

»Od kod pa ste?«

»Iz Zužemberka.«

»Kaj pa delate?«

»Kovač sem.«

»Kje pa ste zdaj?«

To ga je razhudilo. Spet je zarjur:

»V Novem mestu. V špitalu!« Potem se je onesvestil. Cez trenutek all dva je spet pogledal sestro:

»Sestra, vi ste že leht! Ker ste me privedeli! Utrjen je zaspal.«

Noč

V Kovača je stekla že druga steklenica krvi. Zda so jo zamenjali z umetno hrano. Injekcijo mu sestri ni dajala več v nogi all roko, ampak je zaplila iglo kar v gumijasto cevko, po kateri je tekla hrana v živo. Kovač se je od časa do časa prebudi in hotel na vsaj način domov.

Ura je bila dve po polnoči. Nekdo je zakašjal:

»Prokleti kašelj, ko bi vsaš lahko kaj izpljunil!« Besno je zapotutnil pokrovček pljuvalnika. Skozi odprtia vrata se je video na hodnik. Na vrati operacijske dvorane je spet zaškrpjal bell vožilek. Zdravnica si je nataknila belo masko na usta in gumijaste rokavice na roke. Za zdravje, za življene... Za velikim, steklenim oknom pa je že zdavnaj spalo mesto.

V Kapitulu je udarilo: dve in en četrte...

Sestra je ostala vso noč na Kovaču, ki se šele proti jutru zemlji.

Na postelji za vratil se je Uradnik v sanjah mirno, zdolgočaseno pogovarjal sam s seboj:

»Gospa, je stopite sem. Vam bomo že razložili, saj je čisto enostavno, pa... Sunkovallo je zakašjal, se zgrabil za prsi in se prebudil:«

»Oh, oh... Sestra, koliko je pa ura?«

»Po šestih.«

Tudi drugi so se počasi dramili. Sestra je vtikalica termometre pod pazuhe in štela udarce src. Uradnik je že mesec all kaj prikovan na posteljo in temperaturu, ki jo po kaže male steklene cevke, je zanj večjega pomena kot vse satelite in Albiani skupaj. Časopis mu nadomešča sestra, ki mu trlikat na dan preberne s cevke višjo all nižjo stevilko. Ko bodo številke nekaj dni zapovrstijo nizke in enake, bo smeti domov. Včeraj je bila nizka, a danes?

Temperatura

Sestra je vzela v roko njegov topomer. Za trenutek se ji je celo stennilo, a že je priznano potolažila Uradnika:

»Sestintrideset, sedem.«

Uradnik si je olajšano oddahnil:

»Saj sem vedel. Dost! bolje se počutim.«

INFUZIJA, TRANSFUZIJA... DVE TOLIKOKRAT IZGOVORJENI BESEDI, KI VRAČATA ČLOVEKU MOČ IN ZDRAVJE

prazniti žepe v kapo, ki sem jo moral položiti predse na tla: žepejni nožek, doza za cigarete, ura, brivski pribor, skratak vase kar sem imel. Hlastnil je po uri in oči so se mu počlepno svetile: CASI, CASI! Potem se je zavedel svojega položaja in mi pokazal s prstom proti steni: Podnjam! ... Nu, podnjamaisja!, ko se nisem mogel premakniti, ker so mi noge čisto otrplile — saj njegovega ukaza ni bilo mogelo drugače razumeti kot: svinec v hrivet! Pa me je zadnji hip rešil nekajšen major, fejst fant, ki je nagnal kapetana. Potem mi je rekel naj poberem stvari iz kape — seveda ure ni bilo več...«

»Kaj jsem nisi mogel dopovedati, da si Jugoslovani?«

Majorju že, on je bil izobražen, celo karto naših krajev je imel in vse zaznamovan, kje so še Nemci in kje partizani. Z majorjevimi ljudimi smo se potem dobro razumejeli: Vot, Jugoslovani, beri mahorki...«

»Kaj jsem nisi mogel dopovedati, da si Jugoslovani?«

Majorju že, on je bil izobražen, celo karto naših krajev je imel in vse zaznamovan, kje so še Nemci in kje partizani. Z majorjevimi ljudimi smo se potem dobro razumejeli: Vot, Jugoslovani, beri mahorki...«

»Kaj jsem nisi mogel dopovedati, da si Jugoslovani?«

Tam sem pa nastradal. Vseh šestintrideset tisoč razcapanli ujetnikov, ali koliko, nas je že bilo, so gnali kozaki na konjih čez Rdeči trg. Množica v špalirje je riuja, pljuvala po nas in nas zmerjala. Devetleten deček je pritekel za mano in me urezal z lato čez hrivet: Vot, ti mnje ubil otca! Pa sem

»Kaj pa v Moskv?«

»Tam sem pa nastradal. Vseh šestintrideset tisoč razcapanli ujetnikov, ali koliko,

nas je že bilo, so gnali kozaki na konjih čez Rdeči trg. Množica v špalirje je riuja, pljuvala po nas in nas zmerjala. Devetleten deček je pritekel za mano in me urezal z lato čez hrivet: Vot, ti mnje ubil otca! Pa sem

»Kaj pa v Moskv?«

»Tam sem pa nastradal. Vseh šestintrideset tisoč razcapanli ujetnikov, ali koliko,

nas je že bilo, so gnali kozaki na konjih čez Rdeči trg. Množica v špalirje je riuja, pljuvala po nas in nas zmerjala. Devetleten deček je pritekel za mano in me urezal z lato čez hrivet: Vot, ti mnje ubil otca! Pa sem

»Kaj pa v Moskv?«

»Tam sem pa nastradal. Vseh šestintrideset tisoč razcapanli ujetnikov, ali koliko,

nas je že bilo, so gnali kozaki na konjih čez Rdeči trg. Množica v špalirje je riuja, pljuvala po nas in nas zmerjala. Devetleten deček je pritekel za mano in me urezal z lato čez hrivet: Vot, ti mnje ubil otca! Pa sem

»Kaj pa v Moskv?«

»Tam sem pa nastradal. Vseh šestintrideset tisoč razcapanli ujetnikov, ali koliko,

nas je že bilo, so gnali kozaki na konjih čez Rdeči trg. Množica v špalirje je riuja, pljuvala po nas in nas zmerjala. Devetleten deček je pritekel za mano in me urezal z lato čez hrivet: Vot, ti mnje ubil otca! Pa sem

»Kaj pa v Moskv?«

»Tam sem pa nastradal. Vseh šestintrideset tisoč razcapanli ujetnikov, ali koliko,

nas je že bilo, so gnali kozaki na konjih čez Rdeči trg. Množica v špalirje je riuja, pljuvala po nas in nas zmerjala. Devetleten deček je pritekel za mano in me urezal z lato čez hrivet: Vot, ti mnje ubil otca! Pa sem

»Kaj pa v Moskv?«

»Tam sem pa nastradal. Vseh šestintrideset tisoč razcapanli ujetnikov, ali koliko,

nas je že bilo, so gnali kozaki na konjih čez Rdeči trg. Množica v špalirje je riuja, pljuvala po nas in nas zmerjala. Devetleten deček je pritekel za mano in me urezal z lato čez hrivet: Vot, ti mnje ubil otca! Pa sem

»Kaj pa v Moskv?«

»Tam sem pa nastradal. Vseh šestintrideset tisoč razcapanli ujetnikov, ali koliko,

nas je že bilo, so gnali kozaki na konjih čez Rdeči trg. Množica v špalirje je riuja, pljuvala po nas in nas zmerjala. Devetleten deček je pritekel za mano in me urezal z lato čez hrivet: Vot, ti mnje ubil otca! Pa sem

»Kaj pa v Moskv?«

»Tam sem pa nastradal. Vseh šestintrideset tisoč razcapanli ujetnikov, ali koliko,

nas je že bilo, so gnali kozaki na konjih čez Rdeči trg. Množica v špalirje je riuja, pljuvala po nas in nas zmerjala. Devetleten deček je pritekel za mano in me urezal z lato čez hrivet: Vot, ti mnje ubil otca! Pa sem

»Kaj pa v Moskv?«

»Tam sem pa nastradal. Vseh šestintrideset tisoč razcapanli ujetnikov, ali koliko,

nas je že bilo, so gnali kozaki na konjih čez Rdeči trg. Množica v špalirje je riuja, pljuvala po nas in nas zmerjala. Devetleten deček je pritekel za mano in me urezal z lato čez hrivet: Vot, ti mnje ubil otca! Pa sem

»Kaj pa v Moskv?«

»Tam sem pa nastradal. Vseh šestintrideset tisoč razcapanli ujetnikov, ali koliko,

nas je že bilo, so gnali kozaki na konjih čez Rdeči trg. Množica v špalirje je riuja, pljuvala po nas in nas zmerjala. Devetleten deček je pritekel za mano in me urezal z lato čez hrivet: Vot, ti mnje ubil otca! Pa sem

»Kaj pa v Moskv?«

»Tam sem pa nastradal. Vseh šestintrideset tisoč razcapanli ujetnikov, ali koliko,

nas je že bilo, so gnali kozaki na konjih čez Rdeči trg. Množica v špalirje je riuja, pljuvala po nas in nas zmerjala. Devetleten deček je pritekel za mano in me urezal z lato čez hrivet: Vot, ti mnje ubil otca! Pa sem

»Kaj pa v Moskv?«

Kostanjeviške novice

Pretekli četrtek je Društvo prijateljev mladine imelo svoj redni sestanek upravnega odbora, na katerem je analiziralo svoje dosedanje delo in pregledalo načrte za bodoče. Ob tej priložnosti je upravni odbor pretesel račune in uspehe okoli novoletnih prireditvev. Novoletna jelka je lepo uspela, postala je stalna novoletna akcija vseh prijateljev mladine. Poleg tega je odbor pregledal tudi svoje članstvo in ugotovil, da je že preseglo številko dve sto. Ob tem so prišli na zanimivo ugovotitev, da nekateri starši

sploh niso včlanjeni, da pa vzbujajo prošlo za pomoč. Odborniki so bili mnenja, da kdor hoče od družbe prejemati, mora družbi tudi dajati in čeprav manj simbolično. Društvo je izdelalo nadroben spored pomladanskih prireditvev in to predvsem Dneva mladiosti. Oba te priložnosti bo v prostorih, ki so se na razpolago ob dosedanjem Ljudski knjižnici, odprtje Pionirske knjižnice in čitalnice, pa tudi prostore za plonirske krožke. Knjižnica bo odprta ob Dnevu mladiosti. Nadalje je društvo pregledalo tudi nekate-

Sentjernejski drobiž

Pred kratkim so se začeli zbori volivcev po vsej bivali Sentjernejski občini, na katerih so razpravljali volivci o bližnjih volitvah, pogovorili pa so tudi o raznih zadevah svojega kraja. Tako so v Mahorovcu sklenili, da bodo s prostovoljnim delom pomagali električarjem pri delih za izboljšavo električne napetosti za njihov kraj; kritizirali so, da morajo učenci nositi črnilo v šolo (seveda se pri tem poljaju); zahtevali so, da dobijo Sentjernej zdravnika, ker morajo zdaj bolnik iščati zdravniško pomoč v Novem mestu. Pogovorili so se tudi o angleških plemenskih prasiščih.

xxx

V IEV-obratu Sentjernej imajo 15 odstotkov izpada z dela samo zaradi tega, ker ni v Sentjerneju zdravnika.

xxx

Kegliščka dejavnost je v Sentjernej precej živahnata, saj imajo keglišča že dva kluba: »Venček« in »Proletarci«. Zadnji je imel ustanovni občini zbor pred kratkim. Kegliščko v gostilni »Rugelj«, ker nimajo svojega keglišča. Zelijo pa, da bi keglijali za šport in ne za denar ali pičajo. To bo mogoče šele takrat, ko bodo imeli svoje prostore.

xxx

Na sindikalnem sestanku IEV-obrat Sentjernej so sklenili, da si bodo letos s prostovoljnim delom uredili obratno kuhanje in jedilnico, kjer bodo delavci dobili topel obrok. Ta bo stal okoli 50 dinarjev, bo pa pričakano tak, kot jih prodajajo v gostilni po 150 dinarjev. Ker je v obraču zaposlenih 95 odstotkov ženskih, bi si radi uredili tudi svojo pralnicu.

xxx

Učenci sentjernejske osmiletke so v prejšnjem mesecu nastopili na domaćem oduv

krat z igro »Kam iz zadreg«, gostovali pa so tudi v Semiču. Studirajo že novo igro »Dve Matički«, ki jo bodo uprizorili ob koncu šolskega leta.

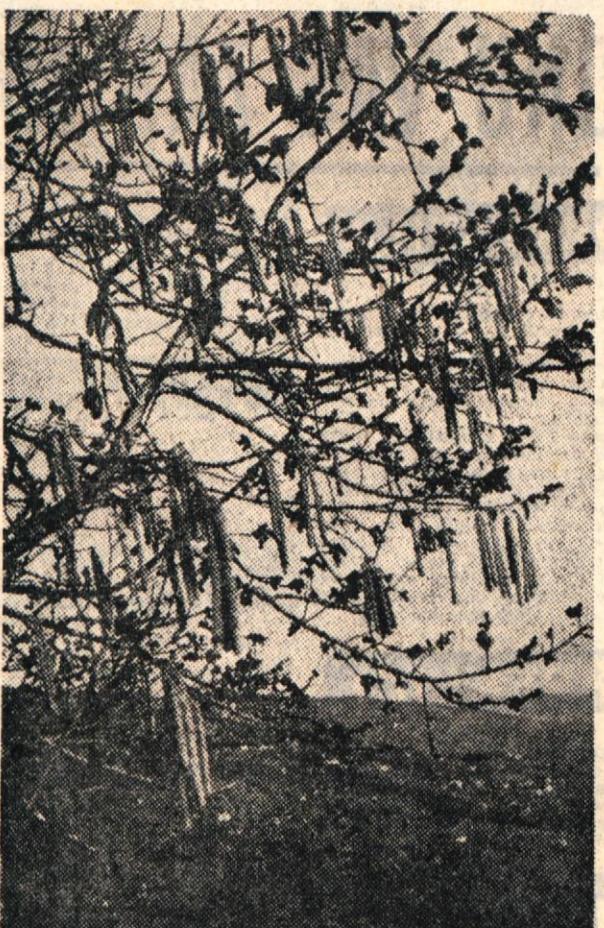
xxx

Sindikalna podružnica IEV-Sentjernej je pripravila vrsto strokovnih in političnih predavanj za svoje člane. Predaval bo domači učitelji in uslužbeni podjetja, skušali pa bodo dobiti predavatelje še iz Novega mesta.

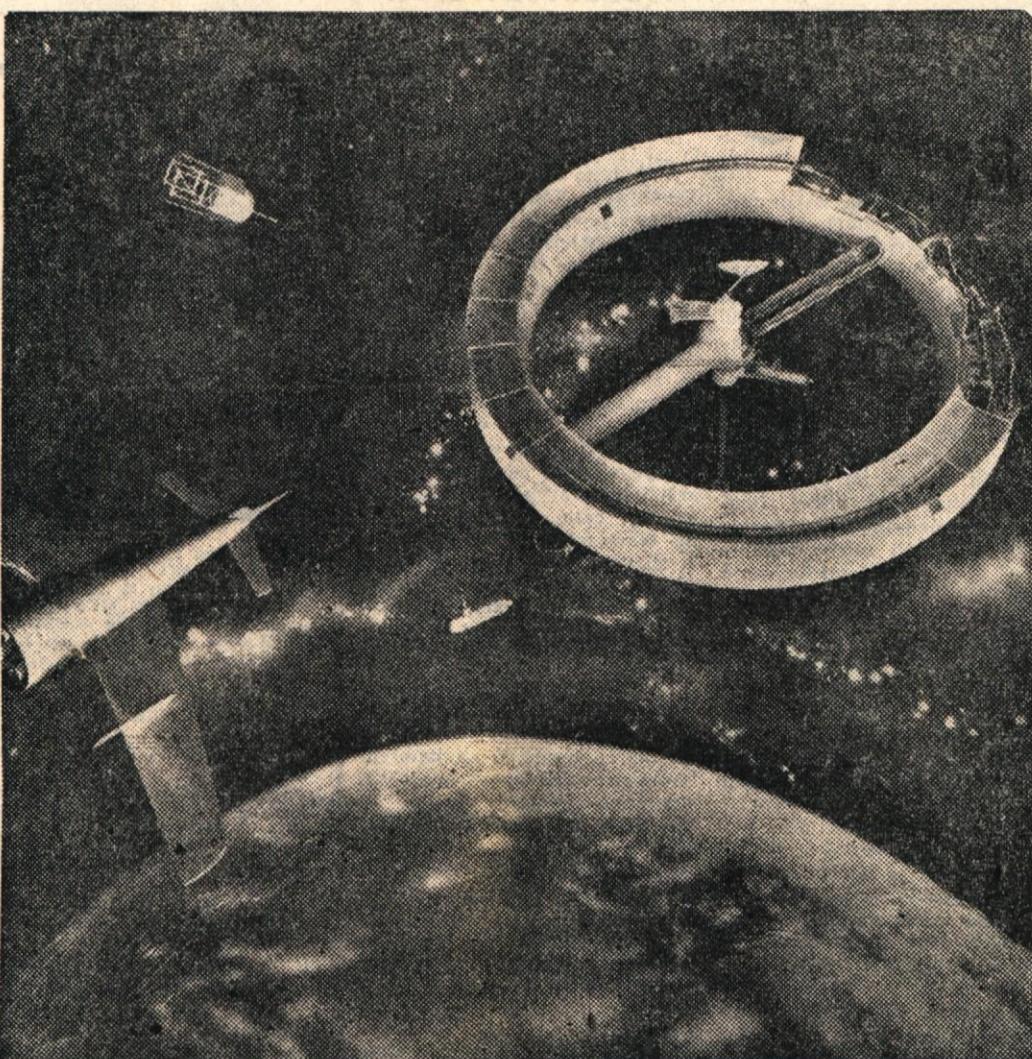
xxx

Kmetijska zadruga Sentjernej bo letos posadila približno 14 hektarov hmelja — večinoma v kooperaciji, nekaj pa tudi na lastni zemlji.

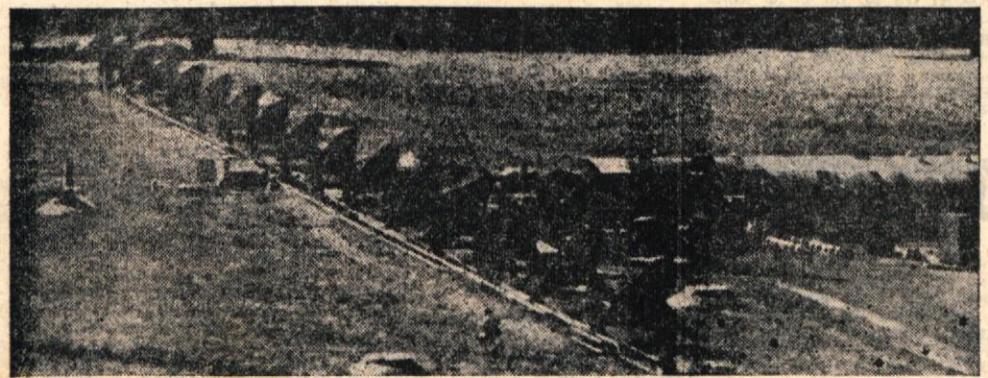
xxx

V soboto, na prvi pomladanski dan, nas je narava pozdravila po vsej Dolenjski, Belli krajini in Spodnjem Posavju z mačicami in drugimi znanilkami novega letnega časa. Vremenska napoved je sicer še vedno hudo resna, saj bolj drži s pregorom, da ena lastovka še ne naredi pomladni, a vendar...

Dva satelita že krožita okoli sonca, torej je res že čas, da pričnemo misliti na medplanetarne postope. Tako si takšno postajo zamislja nemški strokovnjak za rakete Eugen Senger, ki trdi, da bomo leta 1980 že poleteli v vesolje.

SONCE PROUČUJEJO. V bližini Standforda v Kaliforniji (ZDA) je prof. R. Bracewell postavil velikanski radioteleskop in sončno baterijo, sestavljen iz vrste parabolnih zrcal. Ob uporabi televizijskih valov bo Bracewell s to napravo proučeval prirodne pojave v sončni atmosferi

Edmund Hilary, prvi človek, ki je stopil na vrh Mont Everesta, najvišje gore sveta. Na slike je fotografiran v bližini Južnega tečaja.

Mlada pesnica - 1. nagrada

Prijetno, lepo in po svoje zelo koristno prireditev sta v nedeljo, 22. marca, pripravila pionirska odreda novo-mestkih osnovnih šol. Dvorano Doma JLA je do zadnjega kotička napomnila šolska mladina in tudi odrasli so bili vmes. Na odru pa so se zvrščali mladi tekmovalci in pod gesmom »Pokaži, kaj znaš« pokazali kaj že znajo v recitaciji, petju, na harmoniki. Ocenjevali sta dva komisija: strokovna (Jakob Mikolič, ton. Gajski, tgv. Zobčeva, Severin Salij) in druga, izzrebana izmed mladih postusalcov. Nagrade za tekmovalce je prispevalo trgovska podjetje »Izbira« (knjigarna) in Drustvo priateljev mladine.

Prvo nagrado si je osovojila učenka 3. razreda osnovne šole NATAŠA GORUPICEVA, ki je brala sproje lastne pesmi; od 80 možnih točk sta ji komisija prisodili 79! Vsekakor lep uspeh za 9-letno poetino. Ostalih 6 nagrad so dobili: Zvonka Colarič, Mirica Skrlj, Marjeta Falkner, Tone Polak, Blaženka Čuček in Marica Kožar. Ti so dobili knjižne nagrade, ostala pa tolažilne nagrade.

Prireditev je prav lepo uspela in lahko samo čestitamo pionirskemu odredu, ki jo je pripravil. Prav bi bilo, da se kaj takega lotijo tudi gimnazija, učiteljiče, vajenska šola, saj so tako prireditve lepa vzpotoda za mlade pevce, recitatorje itd. Mislim, da bi tudi naša podjetja to razumela in rado prispevala tistih nekaj skromnih daril, ki so za to potrebna. Mladim pionirjem, ki so na tej prvi domači prireditvi »Pokaži, kaj znaš« v Novem mestu tekmovali in zmagali, lepo čestitamo. Tisti, ki so pri tem koncu ostali bolj na repu, pa se bodo prihodnjič s temeljitejšo pripravo gotovo bolje »vzredile«.

Lepa hvala tudi upravi Doma JLA, ki vedno in povsod pokaze razumevanje za take in podobne prireditve!

-n-

»Rahla« pajčevina

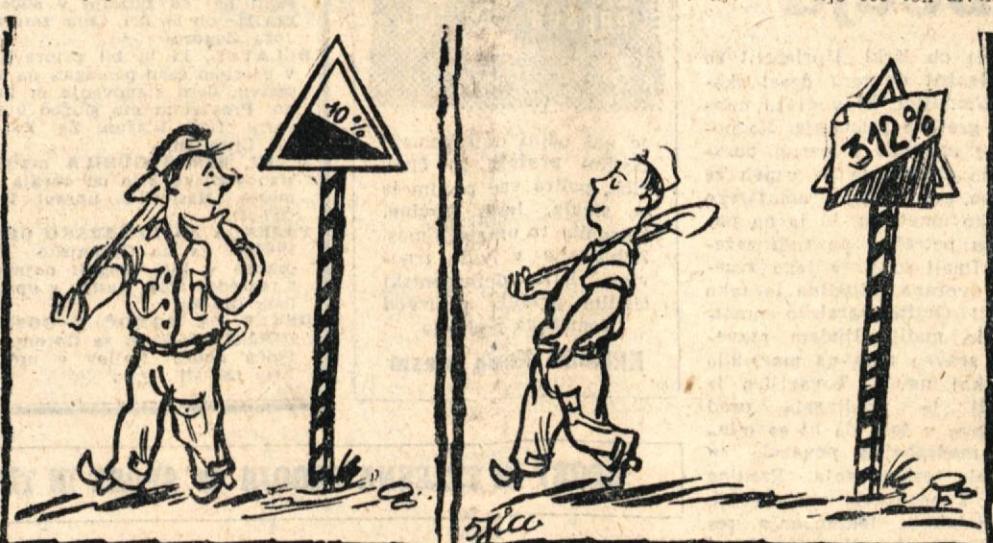
Morda ne boste verjeli, da je na svetu komaj najti nekaj snovi, ki so (pri isti debelinji) tako močne, kakor pajkove nit. Pajčevina je za nekatere potrebe moderne tehnologije nenačenostiva, posebno v optični industriji: za daljnogledne najfinnejše vrst, ki imajo v vidnem polju napeljane prekrizane pajkove nit za meritve. Noben drug material ni tako dolgotrajen in odporen proti kakšnemu kolj vremenu in temperaturi. Nitri proizvodit najmo-

dernejše kemične industrije do silej še niso mogli v precizni optiki nadomestiti pajkovich nit.

Vrednost pajčevine poznao tudi primitivni narodi, ki iz nje često plito mreže, vrečke, vrvi, uporabljajo jo pa celo za oblekò

Največja hladilnica v Evropi

Za potrebe ameriškega okupacijskega vojaštva v Zahodni Nemčiji so zgradili hladilnico, ki ima 32 tisoč kubičnih metrov prostornine. Pri temperaturi 23 stopinj pod ničlo lahko v njej hranijo 600 ton živil.

PREMAJHEN VZPON — Pozdrav brigadirjem VI. novomeške MDB!

Se enkrat je povprašala jezno:

»Cemu mi to praviš?«

»Čutil sem potrebo nekoliko opravitičiti se! Ne opravitičiti, to ni prava beseda! Ali —

»Opravitičiti? Pred menoj se ti ni treba opravitičati! Jaz vsaj hvalim Boga, da se je stvar iztekla tako, kakor se je!«

»Dobro! Sedaj ti tudi lažje povem, čemu sem prišel tu sēm, danes, v tem strašno dolgočasnem vremenu! Moj Bog, draga Serafina, kako si vendar v stanu višeti v tem gnezdu in pri teh meglah! Jaz bi umrl, da sem le en dan ukovan tu sēm v ta pekel! Kaj pa počenjaš? Jaz bi ne vedel kaj psjeti. Ali je ženske imate že bolj elastične nature in kratkočasite se v slučajih, ko moramo mi usta na široko odpirati! Ha-ha!«

Smejal se je suhotno.

»Sedaj je pa skrajni čas, da poveš, čemu si prišel! Kjer vidiš dragi mi Egon, jaz mu komaj pričakujem, da zopet odrieseš! Nejščuo bi mi delo, če bi moral slapcem ukazati, da črez prag vržej sveto osebo svojo. Ki si takoreč moji pa...«

»Ti si postal silno energičen! Kakor vojak, prav kakor vojak! Stvar se ti bo iztekel! Vrag vedi, kje je iztekel!«

dali poetični moji momenti, tebi tudi pisal. Saj veš, tiste otročarje! Jeli, da se ne srdi, draga Serafina?«

Vstala je.

»Tiste otročarje! In mama sedaj ne more spati, in dejala ti je: sedi na železnico in glej, da mi prineseš tiste otročarje! A grof Egon se je prestrasil in kakor boje zajec je priječal tu sem ter beraci okrog mene, da bi dobil, s čimer bi zamašil ustvo svojih gospel!«

»Ti imas dar prečudne kombinacije. Gotovo še ne veš, da je dobr naš Bonoux. Julij baron Bontoux, zadnji tako nesrečno padel na ledu, da je majo dni potem umrl. In Lindenholz je zblaznil polnopoma, ali to je pričakoval vsak pametniček. In mladi vitez Trd je vze staro preklo, tisto baronico Holdenovo... ha-ha! To je prav! Ali govoriva zopet o tisti otročarjih! Glej, tvoja mama si je dejala v glavico, da ji moram tisto prinesti. In položila me je v hudo in močno stiskalnic! Vidis, draga Serafina, meni poideš tisto, kar imenujemo denar. In to tvoja mama dobro ve! In posti me in na tezo me in sedaj so tisti listi conditio sine qua non. A jaz sem zavezani s častno besedo in tako dalje. Pa saj sama veš, kajko je!«

Ponosno je stopila v sosednjo sobo, od-

ondod prinesla nekoliko z modrim trakom prevezanim pisem ter jih vrgla na mizo.

»Tu je tisto! Cisto sem pozabilna na to! Vzem!«

Hladno je pristopil k mizi in urno spravil liste.

»Hvala ti, Serafina! Sedaj, ko sva praktični to opravek dokončala, sedaj govoriva kaj — familijarnega!«

Izvlekel je nova cigaro ter jo zapalil.

»In sedaj čepig v trdi zimi kakor jež v svoji jami. Jaz in mama pa te srčno želiva pod svojo streho in komaj pričakujem, da se povrneš! Pridi, in sprejete le bodo mehke roke gorce ljubezni!«

Grof Egon je imel svoj poetični moment; melanoljeno je zrl za dimom, ki ga je izpuščal proti stropu.

Obstala je pred njim.

»Prijetelj, morda se spominjam tistega prizora, v katerem kraljči Hamlet očita svoji materi, da je stopila v zákonsko zvezo z morivcem svojega prvega moža? Na steni visita podobi umorjenega in pa tudi sedanjega kralja! Prva krasna kakor solnce, ravno vzhajajoče, druga pa izraz največje človeške podlosti! Ta prizor se mi vedno vsiljuje v spomin, kadar si predstavljam tebe, dragi mi Egon, in duševo svojo plitvost in revščino! Ene stvari ne bom nikdar mogla umetni, da je moji materi mogoče bilo pozabit grofa Milana, in to tebi na ljubo, ki si vendar tak kakor rastoča, rastoča za plotom! To sem ti moral povedit, da ne boš menil, da te po zaslugu ocenjevati ne znam. Sedaj pa sem tvoj papar ter se ti v največjemu prijeteljsku priporočam!«

Lehno življava je odšel iz sobe. Na obrazu pa se mu je kazala ráčost, ko jo je videl zvijati se pod strašnim udarcem.

Hotela je stopila v drugo sobo. Onemu pa so se hudo zabliskale zelene oči.

»Kontesa, počakajte še malo! Ker sva napele in z roko je tipala okrog čela. Tema je hotelo postati pred pogledom.«

»Te je pri tem, da se prijazno pogovariva o rodbinskih svojih starih ter pokladava na tehnico duševno vrednost živih in mrtvih, počakajte še malo! Nekdaj smo sedeli tu dolni na vrtu in vino je bilo razširilo jezik našemu dobremu prijetelju, Juliju baronu Bontoux. In pravil nam je, kako sta z grofom Milanom, ki je bil pravi tvoj oče, zasedla voda po otoških in struških gozdovih tisto blazno baronico iz Struge!«

Pristopila je bližje, in obraz sta ji prešnila skrb in strah. Grof Egon pa je s gladkim glasom nadaljeval:

»No, vidiš, pa tedaj še ni bila blazna!«

Saj se je spominjal te baronice, ki smo jo poten izvleklj, iz vode! Tedaj pa je bil grof Milan že poročen z grofinjo Ano, in tebe je tudi že imel, draga Serafina! Dekle pa je zblazneno potem, in ti, ljuba Serafina, imas nekje tam gori pri cerkvi grob, v katerem ti počiva bratec, ki ga nikdar poznala nisi! Ha-ha! Tvoj oče, ta vodji vseh vitezov, je tudi umrl, in sicer ravno tako kakor baronosa Zora! Skočil je sam v vodo in izvleklj smo ga iz nje tam dolni na vodo prodol Otokom! Ničman velike močnosti vrednosti, to je gola resnica, ali če me položiš na tehnico s svojim očetom.«

»Pojem,« grof je rekel, »če je vodil, da je lagal, da ji ni govoril resnice, da je lagal iz hudoča.« Resnica to biti ni mogla: Tedaj je prešnilo: baron Konstantin ve resnicu!

Bliskoma se je dvignila in takoj je bila iz sobe. Kakor v megli je videila pri oknu da se so vpregali na dvorišču konji v grozov.

Kakor blazna je odhitela po stopnicam na vrt. Razglava je stopila na mraz, ga zila po debelem snegu ter imela zavesi da ji mora baron Konstantin povedati resnico.

Cres most je hitela proti Strugi te vlekle za seboj mokro svojo obliko. Čuda ni niti mraza, niti ostrega piša, ki je zibal zasneženo vejevje. Po slabem gozdnem potu se je trudila, in ni se menila za vodo, ne za blato, v katero je stopala s svojo nožico. Pot je bil po tici, na glavi pa so se razpletile klete, da so se razstavili lase, ter jih mokri padali na ramo. Obleko si je skropila črez in črez z umazanimi kapljami. Ali ona je le dale hitela ter vedeti hotela, je li resnica, kar je je povedal grof Egon.

SPOMINI STAREGA AMERIKANCA

— Lise John Lodge Sr.

Bilo je 5. maja 1897. leta, ko sva kot prava vandrovca prispeala tja. Sijalo je lepo sonce in drevesa so zelenela, bil je prelep pomladanski dan, kar nama je dajalo še več korajže za vandranje. V Kranju sva se prvji ustavila in si malo odpočila. Bila sva zelo utrujena in lačna. Vesela sva se pod košato drevo, razvezal sem punkel in potegnil ven tisto polovico potice, katero sem še imel, prerezal jo na polovico in dal prijatelju en kos. Planinšek je bil vesel potice in me je vprašal: Janez, kje si pa dobil to potico, ki je tako dobra, čeprav že malo suha? Povedal sem mu, da mi jo je dala mati za rajzo. Vzkliknil je: Bog naj ji je zdravje!

V Kranju sva prikrat začela trkati na vrata in prositi milodare. Dobila sva nekaj krajcarjev in nekaj kosov kruha. Kar sva dobila, sva si delila na polovico. Počasi sva korakala, ko prideva do božjega pota Marije Pomagaj na Gorenjskem. Blizu cerkve se sveteda v pomenjujeva, Planinšek mi reče: »Janez, tukaj je Marija Pomagaj, oh ko bi nama pomagala, ker sva reveža! Jaz sem mu pa odgovoril, da leseni svetniki nama ne morejo pomagati in če ne bova dobila nekaj od dobrih ljudi ali trdo delala, ne bova imela nič. Vmes sva tudi malo zapela, da sva si delala kratek čas. Zataknila sva si pomladanske rožice za klobuk, pobrala culici za nadaljnjo pot, zabrudala tisto: Jaz pa pojdem na Gorenjsko, in Vandrovček moj ter se zavabala tako šest dolgih dni, dokler nisva prišla daleč na »boso« stran.

Naj se to omenim, da sem v Kranjski gori izprosil 11 krajcarjev in zelo dobro kosilo, da sva se precej okreplila.

Po tem kosilu sva dobila še več poguma za potovanje po koroški deželi. Tistih sedem kronc na veden hranil za najhujšo silo. Spotoma sva prosila za hrano in prenočišča; zadovoljna sva bila, čeprav je bila slabno ležišče v slami ali v otavi.

Bila sva že daleč na koroški strani, kjer so delali novo železnicu. Delovod sva vprašala za delo in dobila sva ga. V gostilni nama je kupil za jesti in dva vrčka piva. Seveda, bila sva zelo vesela, da sva to dosegla že po šestih dneh vandranja. Prihodnji dan sva pričela delati. Ko je prišel plačilni dan, sva dobila pet krajcarjev več na dan kakor drugi. Bila sva zelo ponosna na to. Tam je že delalo šest ali sedem Slovenscev. Prihodnji dan sva vprašala sem srečal tam človeka, ki se je pisal Lokar kot jaz. Povprašal me je, od kod prihajam. Rekel mi je, da je primorski Slovenec. Bila sva si takoj dobra prijatelja. To je bilo meseca maja leta 1897.

Mlad, zdravi in veseli smo bili. V gostilni smo se radi ozirali po dekleh, tudi zapeli smo vesel, da so nas dekleta poslušala. Ugajala jim je slovenska pesem in naučile so se nekaj slovenskih besed. Po daljšem času sem se poslovil od tod. Kupil sem si vozni listek na železnicu in se odpeljal na Zgornje Štajersko, kjer je bila boljša plača.

Prijatelj Planinška sem tu pustil, ker ni hotel z menoj. Na njegovo mesto sem pa dobil drugega, takisto korajžnegona fanta, ki je bil leto dni mlajši od mene. Rekel mi je: Janez, pojdi z mano, bova videla več sveta. Ako tam ne dobiva dela, se podava še naprej.

Ko sva prišla na Zgornjo Štajersko, sva vprašala za delo. Takoj drugi dan sva pričela delati in prejela sva 30 krajcarjev več plače kot pa sram dobro prekuhalo. Nekaj časa je še že šlo, potem pa nisva vzdržala. Plača je bila resa večja kot na Koroškem, ali življene je bilo zelo žalostno; voda je bila slabla, začel sem pljuvati kri. Nikdar pozneje nisem imel te težave in še danes se edum, da nisem tedaj resno zbolel.

Razen tega sva si s prijateljem v tej baraki nabrala polno uši. Komaj sva prestajala, večkrat sva šla v grmovje, da sva obirala in se opela uši. Bile so velike in gnušile so se mi. Cel dan so grizle, ponoči pa niso dale miru, da bi mogel spati. Zato se kar odločila, da je tega dovolj; kot vandrovčka